

Seat No. : \_\_\_\_\_

# DC-108

December-2021

B.A., Sem.-III

CC-201 : Gujarati

(સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ – નિબંધ)

(નિરાવૃત્ત)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

## વિભાગ – I

નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

1. નિબંધનું સ્વરૂપ સમજાવી, તેનાં સ્વરૂપગત લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. 14
2. (i) સુધારક યુગમાં નિબંધનો વિકાસ 7  
(ii) નિબંધ સાહિત્ય સ્વરૂપની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ સમજાવો. 7
3. ‘નિરાવૃત્ત’ નિબંધ સંગ્રહને આધારે પ્રવીણ દરજ્જાની નિબંધકાર તરફની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. 14
4. (i) ‘નિરાવૃત્ત’ માં લેખકની ભાષાશૈલી 7  
(ii) ‘નિરાવૃત્ત’ માં વ્યક્તિ-ચિત્રો 7
5. ‘નિરાવૃત્ત’ નિબંધ સંગ્રહના પ્રકૃતિ વિષયક નિબંધોની વિગતે છણાવટ કરો. 14
6. (i) ‘ઓરડો’ નિબંધનો આસ્વાદ 7  
(ii) ‘પશવો પાણીવાળો’ નિબંધમાં પશવાનું ચરિત્ર-ચિત્રણ 7
7. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિશે નિબંધ લખો : 14  
(1) પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ  
(2) સમૂહ માધ્યમો અને સાહિત્ય
8. નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિશે નિબંધ લખો : 14  
(1) મારો પ્રિય સર્જક  
(2) સાહિત્ય અને સમાજ

## વિભાગ - II

(આ વિભાગ ફરજિયાત છે.)

9. નીચે આપેલા હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 8(આઠ)ના યોગ્ય વિકલ્પ શોધીને જવાબ લખો :

8

- (1) વિશ્વ સાહિત્યમાં નિબંધ સ્વરૂપના જનકનું નામ જણાવો.
  - (a) બેકન
  - (b) પ્રિસ્ટલી
  - (c) મોન્ટેઈન
  - (d) જહોન્સન
- (2) 'દૂરના એ સૂર' નિબંધ સંગ્રહના લેખકનું નામ જણાવો.
  - (a) સુન્દરમ્
  - (b) દિગીશ મહેતા
  - (c) ઉમાશંકર જોશી
  - (d) કાકા સાહેબ કાલેલકર
- (3) નિબંધમાં પોતાની જાતને ચીતરવાની હોય છે એવું કયા નિબંધકારે કહ્યું છે ?
  - (a) મોન્ટેઈન
  - (b) દલપતરામ
  - (c) નર્મદ
  - (d) જહોન્સન
- (4) ઉમાશંકર જોશી અને સુન્દરમ્ કયા યુગના નિબંધકારો છે ?
  - (a) સુધારકયુગ
  - (b) સાક્ષરયુગ
  - (c) ગાંધીયુગ
  - (d) આધુનિકયુગ
- (5) 'નિરાવૃત્ત' સંગ્રહનો પહેલો નિબંધ કયો આપ્યો છે ?
  - (a) ટેશન
  - (b) ડગલો
  - (c) ફળિયું
  - (d) ઓરડો
- (6) 'ડિપોટી સાહેબ' એટલે શું ?
  - (a) ડેપ્યુટી સાહેબ
  - (b) આચાર્ય સાહેબ
  - (c) ડૉક્ટર સાહેબ
  - (d) પોસ્ટ માસ્તર સાહેબ
- (7) પશવા પાણીવાળાનું સાચું નામ જણાવો.
  - (a) નરોત્તમ
  - (b) પરષોત્તમ
  - (c) પ્રસાદજી
  - (d) પ્રભુદાસ
- (8) ખિસકોલીઓને સર્જકે કેવી ચીતરી છે ?
  - (a) શાંત
  - (b) વીર
  - (c) નટખટ
  - (d) રમતિયાળ

- (9) લેખકનાં દાદીનું અસ્થિ વિસર્જન ક્યાં થયું હતું ?
- (a) સિદ્ધપુર (b) ગયાજી  
(c) હરિદ્વાર (d) ચાણોદ
- (10) 'નિરાવૃત્ત ક્ષણો' લલિત નિબંધમાં લેખકની કઈ વેદનામય યાદોની વાત છે ?
- (a) પિતાના મૃત્યુની (b) પુત્રના મૃત્યુની  
(c) માતાના મૃત્યુની (d) ભાઈના મૃત્યુની
- (11) તમારા અભ્યાસક્રમ આધારિત 'નિરાવૃત્ત' નિબંધ સંગ્રહમાં કેટલા નિબંધો આપ્યા છે ?
- (a) 21 (b) 25  
(c) 35 (d) 28
- (12) ક્ષણિયામાં રહેતા ડોક્ટરનું નામ શું હતું ?
- (a) શંકરલાલ (b) રામલાલ  
(c) મણિકાકા (મણિલાલ) (d) ગોપાળલાલ
- (13) લેખકના બા કેટલી વયે વાડાની સંભાળ રાખતાં ?
- (a) 85 વર્ષની (b) 65 વર્ષની  
(c) 90 વર્ષની (d) 75 વર્ષની
- (14) 'ચાલો, ઈંથાકાની સફરે' માં 'ઈંથાકા' એટલે શું ?
- (a) ઓડે સિયસનું વતન (b) નાટકના પાત્રનું નામ  
(c) લેખકના ઘરનું નામ (d) આમાંથી એકે નહિ
- (15) 'બધું જ યાદ છે !' લલિત નિબંધનો મુખ્ય વિષય શો છે ?
- (a) રાષ્ટ્રપ્રેમ (b) વતનપ્રેમ  
(c) માતા-પિતાની યાદ (d) મિત્રોની વાત
- (16) 'નિરાવૃત્ત' નિબંધસંગ્રહના સંપાદકનું નામ જણાવો.
- (a) સુન્દરમ્ (b) દિગીશ મહેતા  
(c) પ્રવીણ દરજી (d) કાકા સાહેબ કાલેલકર

